

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom senátu 18. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2014. Ide konanie o neplatnosť dražby, v ktorom vystupuje sťažovateľ ako strana v spore na strane žalovaných, ktoré začalo 7. februára 2014 na základe podanej žaloby žalobcom a stále nie je ešte právoplatne skončené. Zo strany okresného súdu nebol podľa sťažovateľa vykonaný žiadny úkon vo veci samej a prvý úkon urobil okresný súd až „*po odoslaní sťažnosti na prietahy v konaní, a to uznesenie zo dňa 12.02.2018, v ktorom sťažovateľa vyzýva, aby sa vyjadril k žalobe*“. (Z príloh k sťažnosti vyplýva, že toto tvrdenie sťažovateľa v časti označenej kurzívou sa nezakladá na pravde, pretože sťažovateľ sa vyjadril k žalobe už podaním z 20. januára 2017, pozn.).

2. Podaním z 1. februára 2018 podala právna zástupkyňa sťažovateľa predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú odpovedala podpredsedníčka okresného súdu listom sp. zn. Spr. 34/18 z 5. marca 2018. V odpovedi po uvedení procesných úkonov okresného súdu poukázala na to, že sťažnosť je dôvodná a že vo veci sa nariaďuje „*dohľad predsedu súdu*“.

3. Sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho označených práv v bode 1 postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a okrem toho sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € a náhrady trov konania.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Z obsahu podanej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ napáda postup okresného súdu v napadnutom konaní z dôvodu, že je štyri roky v stave právnej neistoty a po dobu viac ako 6 mesiacov nebol vykonaný žiadny úkon.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Ústavný súd už viackrát rozhodol (I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

10. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Zo zistení ústavného súdu je zrejmé, že sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy ako účinný prostriedok nápravy predsedovi okresného súdu podaním z 1. februára 2018. Podpredsedníčka okresného súdu vybavila podanú sťažnosť na prietahy, o čom písomne informovala sťažovateľa listom sp. zn. Spr. 34/18 z 5. marca 2018 (jej právna zástupkyňa písomnosť prevzala 12. marca 2018, pozn.). Sťažovateľ doručil sťažnosť ústavnému súdu následne už niekoľko dní po doručení tejto odpovedi 4. apríla 2018. Podanie ústavnej sťažnosti v krátkom čase po podaní sťažnosti predsedovi súdu je len formálnym využitím tohto účinného prostriedku nápravy a nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený svojou nečinnosťou (IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06, I. ÚS 233/08). Na to, aby sťažnosť mohla priniesť efektívny účinok, ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovateľ podal pred tým, ako sa obrátil na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o súdoch, neposkytol okresnému súdu dostatočne primeraný čas na uskutočnenie nápravy v napadnutom konaní, a preto tento postup sťažovateľa podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ak navyše sa prvé tri roky o svoju vec riadne nezaujímal (*vigilantibus iura*) – v tomto smere okresný súd konal v tomto aj o procesných otázkach a nebol úplne nečinný, ako to vyplýva z odpovede podpredsedníčky okresného súdu (pozri bod 2). Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná v tomto prípade predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku nápravy, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho označených základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnený podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ. Táto skutočnosť je dôvodom odmietnutia podanej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Závažným nedostatkom tejto sťažnosti je súčasne i chýbajúce a zmätočné odôvodnenie sťažnosti podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (pozri bod I) a tiež úplná absencia osobitného odôvodnenia žiadosti sťažovateľa o priznanie požadovaného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde v bode 3 napriek tomu, že sťažnosť písala kvalifikovaná právna zástupkyňa. Uvedené skutočnosti sú tiež dôvodom na odmietnutie tejto sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

15. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2018